בס"ד

פרשת וישלח תשפ"ז

עלי מרפא

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון מס' 881

האוצרות השבוע:

- חנוכה חדש — עלי מרפא
- מטבע תיקן להם — שער הגיליון
- דרך ישנה — יין הונגרי
- ספיקות באמונה — למעשה
- לבנה מבין הענינים — בני היכלא

התורה הזמנית:

- אור הלבנה — דרכי נועם
- פנינים מהלימוד היומי בלקו"מ ולקו"ה — איין בלעטל
- חנוכה — כוכבי אור
- ולמקנהו עשה סוכות — עומק הפרשה
- המקל עם השמות — חנוך לנער
- אהבת ה' — שאל בני
- דיני צירוף עיסות לחלה — הלכה פסוקה

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מגיע חנוכה חדש, שבו תזכה לדעת שה' איתך.

יום א' וישב תקצ"ד:

וִימֵי חֲנֻכָּה מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין. וּבְּוַדַּאי נַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה עִנְיַן חֲנֻכַּת הַבַּיִת שֶׁגִּלָּה אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, שֶׁכְּפִי הַסְּלַח נָא שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים וְכו'. כִּי הֲלֹא סוֹף כָּל סוֹף בְּוַדַּאי יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ; וְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה נִבְנֶה מְעַט מְעַט, עַד שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁלָם מִהֵרָה. וְעַל כֵּן בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חֵלֶק בְּחֲנֻכַּת הַבַּיִת. וְזֶה זוֹכֶה כְּפִי הַסְּלַח נָא שֶׁל יוֹם כִּפּוּר. וְגַם עַתָּה עֲדַיִן צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל שֶׁיִּתְקַבֵּל הַסְּלַח נָא שֶׁל יוֹם כִּפּוּר. כִּי בְּכָל יוֹם צְרִיכִין לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת קְדֻשַּׁת יוֹם כִּפּוּר שֶׁמַּמְשִׁיכִין בְּכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ. וּכְמוֹ כֵּן זוֹכִין לַחֲנֻכַּת הַבַּיִת שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאָרֶת בֵּן וְתַלְמִיד לְהוֹדִיעַ לְדָרֵי מַעְלָה וּלְדָרֵי מַטָּה גְּדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכו'. וְהָעִקָּר הוּא לְהוֹדִיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל לְכָל הַנְּמוֹכִים מְאֹד מְאֹד, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בִּבְחִינַת הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר וְכו'. וְכו'. גִּוֵּואלְד בְּרוּדֶּער הַאַרְצִיקֶער [אחי כלבבי], אַל יַזְקִינוּ בְּעֵינֵיכֶם דְּבָרִים נוֹרָאִים חֲדָשִׁים כָּאֵלֶּה: בֶּאֱמֶת בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת הֵם חֲדָשִׁים אֶצְלִי לְגַמְרֵי, וְאֵינִי יָכוֹל לְהַסִּיחַ דַּעְתִּי מִלְּהִתְפַּלֵּא עַל נִפְלָאוֹת כָּאֵלֶּה חִדּוּשִׁים כָּאֵלֶּה, וּמְכָרְחִים לְכָל אָדָם מְאֹד מְאֹד לְהַחֲיוֹתוֹ וּלְעוֹרְרוֹ וְלַהֲקִיצוֹ וְלַהֲקִימוֹ מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא וְכו'. אַשְׁרֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ כָּל זֹאת. יֶתֶר מִזֶּה אִי אֶפְשָׁר לְהָאֲרִיךְ עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה. אַךְ לֹא יְכַלְּתִּי לְהִתְאַפֵּק מִלְּהַזְכִּירְךָ מְעַט דְּבָרִים הָאֵלֶּה הַמַּחֲזִיקִים הַרְבֵּה. יְהִי רָצוֹן שֶׁיַּעֲשׂוֹ רֹשֶׁם בִּלְבַבְכֶם לְטוֹבָה לְקַיְּמָם בִּפְשִׁיטוּת בֶּאֱמֶת וּבִתְמִימוּת לְמַעַן יִיטַב לָכֶם לָעַד בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח:

נתן מברסלב

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ו	דף היומי ערכין	ליקוטי תפילות
שבת	יח	פא:	נט	קלה:	יא	שכג שכד
א	יט	פב.	ס	קלו.	יב	שכה שכו
ב	כ	פב:	סא	קלו:	יג	שכז שכח
ג	כא	פג.	סב	קלז.	יד	שכט של
ד	כב	פג:	סג	קלז:	טו	שלא שלב
ה	כג	פד.	סד	קלח.	טז	שלג שלד
ו	כד	פד:	סה	קלח:	יז	שלה שלו

עיון — התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן ח"א תורה א' - ח"ב תורה ע"א

איך מתקנים כסף?

כסף הוא דבר שיכול להתקלקל וצריך לתקן אותו. הכיצד?

מה עושים כשמשהו התקלקל וצריכים לתקן אותו? מזמינים איש מקצוע, משלמים לו כסף והוא מתקן. ומה עושים אם הכסף בעצמו מתקלקל וצריכים לתקן אותו?

על יעקב אבינו נאמר 'ויחן את פני העיר', ואומרים על כך חז"ל "מטבע תיקן להם". איך מתקנים מטבע? בפשטות הוא לימד אותם כיצד ליצור מטבע. אבל בשביל זה לא צריך להיות יעקב אבינו. הכוונה בפנימיות היא: תיקון המטבע הוא תיקון הממון. זאת אומרת שכסף הוא דבר שיכול להתקלקל וצריך לתקן אותו. הכיצד?

השקר הגדול ביותר

השקר הכי מרכזי בעולם, הוא הפרנסה. נדמה לכאורה שעל כל אחד לדאוג לפרנסתו, ופרנסה הרי תלויה בכסף. מכאן המסקנה המתבקשת: צריך למצוא עבודה שמכניסה כסף, ואז יהיה כסף ותהיה פרנסה. הגיוני בסך הכל, לא?

לא. פרנסה היא חלק מהדנ"א של העולם. כשהשם יתברך ברא את העולם, הוא ברא אותו ביחד עם פרנסה. מאן דיהיב חיי יהיב מזוני - מי שנותן חיים נותן פרנסה. כל יום שהעולם נברא, נבראת אתו גם הפרנסה.

זו אינה רק אמונה, אלא מציאות מוחשית. אם נסתכל מסביב נוכל לראות, שכל העולם; דומם, צומח וחי - ניזונים ומקבלים את פרנסתם ללא שום מקצוע. גם האדם נברא כך; הוא הונח בגן עדן, ושם קיבל את כל צרכיו; מלאכים צלו לו בשר וסיננו לו יין. כך היה מרגע שנברא ועד לאותו רגע אומלל בו הוא בחר לאכול מעץ הדעת, ולקחת בעלות על עצמו: והייתם כאלוקים.

האמת, שגם לאחר מכן ועד היום הזה, ממשיך כל אדם לקבל את פרנסתו כחלק מחייו. כל אחד אם יסתכל לאחור, יגלה את העובדה הפשוטה שמיום היוולדו ועד היום, היה לו את כל צרכו; אוכל, ביגוד, ומגורים. הוי אומר: פרנסה הייתה ועודנה חלק מהמציאות. המקום שבו יש ספק לגבי פרנסה - אינו במציאות אלא רק במוח.

בעקבות האכילה מעץ הדעת, נפגע הדעת שבמח. ושם, רק שם, נוצרה אשליה כביכול כל אחד דואג לעצמו לפרנסה. בעקבות כך, כבר קרוב לששת אלפים שנה - מליארדי אנשים מתרוצצים בכל יום סביב עצמם, בתקווה להשיג את אותה פרנסה עלומה, שכבר מחכה להם בבית...

הכל בחינם

האם העבודה היא לחינם? לא.

העבודה מתקנת את העולם, וגם את האדם. בעקבות חטא עץ הדעת, על האדם לתקן את עצמו ואת העולם. אנשים עובדים מבוקר ועד לילה, כל אחד בתחומו, וכך העולם נבנה והולך. הוא נעשה יפה ומשוכלל יותר מיום ליום, בזכות עבודתם של אנשים. על הדרך, אדם פוגש אתגרים

> במקום להיות עסוקים בכסף, שקיים ממילא ואי אפשר למצוא אותו. אפשר וכדאי להיות עסוקים בלהשתנות ולשנות את עצמנו ואת העולם.

חיכוכים וקשיים, וזה מכריח אותו לעבוד על עצמו ולהיעשות בעצמו יפה ומשוכלל יותר מיום ליום.

יצא אדם לפועלו ולעבודתו עדי ערב. לתומו הוא חושב שהוא יוצא בשביל להרוויח כסף ולהביא פרנסה, אבל לא. העבודה היא בחינם וגם הפרנסה היא בחינם. העבודה היא בשביל תיקון העולם והאדם, והפרנסה? היא תמיד הייתה כאן. מעולם לא חיכתה לאף אחד.

יעקב אבינו מדתו אמת. הוא יצא מבית אביו ללא פרוטה בכיסו, כי במקלי עברתי את הירדן הזה, וחזר עשיר מופלג. איך? כי זה מה שהיה מגיע לו. הוא עָבד אצל לבן רק משום שהיה בזה תיקון נשמות ישראל, לא בגלל שחשב לקבל ממנו משהו. צריך להיות טיפש מופלג כדי לצפות לקבל פרנסה מלבן, שמשנה את החוזה מאה פעמים תוך כדי תנועה.

הוא עָבד אצלו, כי הייתה לו שם שליחות. בלי קשר ובדרך נס, הוא הרוויח עושר מופלג. וכשהוא חוזר לארץ ישראל, הוא 'מתקן את המטבע', ומספר לכל העולם את האמת. כן, הממון יכול להתקלקל, כשחיים בשקר ורודפים אחר הפרנסה והממון. התיקון הוא מדת האמת. והיא: ההכרה הפשוטה בכך שלא היה ולא נברא. מעולם לא היה מי שפרנס את עצמו, ובאותה מדה מעולם לא היה מי שנשאר ללא פרנסה.

במקום להיות עסוקים בכסף, שקיים ממילא ואי אפשר למצוא אותו. אפשר וכדאי להיות עסוקים בלהשתנות ולשנות את עצמנו ואת העולם. כך נמצא בסופו של יום - עולם יפה יותר, אדם ישר יותר, וכמובן את הפרנסה שמזמן הייתה שם. (לקו"מ סי' כ"ג)

דרך ישנה

זה דבר פלאי, אנחנו הרי יודעים שתלמידי הבעל שם טוב הקדוש היו מתבודדים גדולים, על החצות הם שמרו באופן נורא, וכך גם שמרו על תפילה בזמנה, והעיקר היה אצלם תפילת 'ותיקין'.

והנה, לא מדברים כלל מהבעש"ט הק' מהדברים האלה...

תתיישבו פעם ב'מלוה מלכה' אצל העולם, ותדברו שם שדרך הבעש"ט הק' היתה התבודדות, אף אחד לא מדבר ולא מזכיר כלל מזה, מדברים שם כמעט רק ממופתים. הבעש"ט הוא הרי מלא ממופתים, אז כל אחד כמה שהוא זוכר יותר מעשה או מופת, זה מה שמדברים ממנו.

אבל אצל אנשי רבינו אינו כן, רבינו ג"כ מלא מופתים, אבל ביקש שנדבר רק מעצותיו הק' איך להתקרב להשי"ת, שנזכה לקיים אותם.

ענין ה'אהבה' שרבינו הרבה לדבר עליה [חיי"מ סי' תע"א], אהבת ישראל בכלל לכל היהודים, או האהבה לאלה שהולכים קצת בדרכו, היא הרי גדולה ועצומה... הרי אי אפשר לצייר את גודל האהבה שהיה לרבינו אליהם, למען זה, רבינו הקריב את האשת נעורים, ואת הבנים היקרים שהיו לו, הבנים הזכרים... ורבינו עצמו נפטר כ"כ צעיר בגלל זה, וכל זה בגלל שהוא רצה רק שהענין ישאר...

הבעש"ט הק' הוא הרי גדול ונורא, הרי מובא שהוא היה רבן של כל ישראל, הרבי של כל הרבי'ס, ועכ"ז נשכחה כליל הדרך הזו של הבעש"ט, לא מדברים כלל מהדרך הזאת, או שלועגים או שאומרים 'אה, זה היה פעם, אבל היום זה כבר לא, היתה פעם חבריא שהיו שייכים לכאלו עניינים, ללכת ליערות, לשדות, להתבודד, ולומר חצות, אבל לא בשבילי, לי זה לא שייך'. כזו הסתרה יש.

אבל רבינו אמר, 'לא!, זוהי הדרך הישנה, ואסור לה להשתנות', וכחו הוא גדול ונורא, להביא אותנו בעצותיו לידי קיום בפועל, שנזכה גם היום להיות ממש כשם שהיו בימי הבעש"ט הק'.

נצור לשונך — הלכות לשון הרע

כשאדם נמצא בין חברים שיושבים בסעודה או באסיפה או שיעור ומתחילים לדבר שם לשה"ר, אם אינו יכול להוכיח או לשנות נושא, יש לקום ולצאת משם, כדי להנצל מאיסור שמיעת לשה"ר. אם אינו יכול, כגון במכונית באמצע נסיעה, יסתום אוזניו.

ואם הוא חלש אופי ומרגיש שאינו יכול לקיים העצות הנ"ל, אם בשעה שנכנס למקום לא עסקו בלשה"ר יוכל להנצל מאיסור דאוריתא דשמיעת לשה"ר ע"י ג' תנאים: א. יחליט החלטה אמיתית שדבריהם לא מעניין אותו כלל. ב. להחליט שאינו מאמין למה שמספרים. ג. לא יראה שום סימן הסכמה לדבריהם, כמו חיוך או נענוע ראש, שבכך עובר על איסור חנופה.

ואם היה יכול לצאת משם, אין מועיל לו ג' תנאים אלה, ועובר מדרבנן. ואם כבר היו מדברים כשנכנס לשם, אף בג' תנאים אלה עובר מדאוריתא על איסור שמיעת לשה"ר. (קיצור הל' לשה"ר פ"ו סעיף ו ז)

> "כִּי עִקַּר הַתּוֹרָה הוּא הָרָצוֹן וְאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לָרָצוֹן כִּי אִם עַל יְדֵי אַהֲבָה וְאַחְדוּת כְּדֵי לְהַכְלִיל בְּרָצוֹן הָאַחְדוּת יִתְבָּרַךְ" (לקו"ה ערב ג, כ)

למעשה — המדריך לחיים — בעקבות מעשה 'מבעל תפילה'

תיקון בלבולי האמונה בתפילה, על ידי לימוד הלכה

א] שורש המחלוקת שבנפש - במחלוקת שבהלכה:

כל מציאות של מחלוקת ופירוד בין שתי דעות המתרוצצות בנפש האדם - המלחמה הפנימית שבין היצר הטוב ליצר הרע - יונקת משורש עליון וגבוה יותר: ממציאות של מחלוקת בהלכה, בחינה שבה רצונו יתברך אינו מאיר עדיין בבירור אם הדבר מותר או אסור. כי השי"ת ברחמיו נתן את תורתו הקדושה באופן שיש בה מקום למשא ומתן של תורה ולהכרעה, ומתוך כך שרצון ה' מתברר דרך פלפול ומחלוקת, נעשה חלילה יניקה ואחיזה גם לדעה של ספק ובלבול במציאות הבורא.

ב] כוחה של הלכה ברורה ופסוקה

מאחר שהשורש מונח בהלכה, הרי שהתיקון לחיזוק האמונה הקדושה הוא עסק לימוד ההלכה. כי בשעה שיהודי יושב ולומד הלכה ברורה ופסוקה ומכריע את הדין לאמיתו, מוחו נעשה בהיר, זך וחד בידיעה ברורה מהו רצונו של הבורא יתברך. בהירות קדושה זו פועלת במישרין ומאירה אל תוך פנימיות הנפש, וממילא נעשית גם האמונה שבלב ברורה, והאדם זוכה לעוז ולגבורה פנימית להשיב מלחמה שערה ולומר ליצר הרע בתוקף ובנחרצות: "האמת היא שיש בורא ומנהיג לעולם, וזוהי המציאות האחת והיחידה".

ג] שתי בחינות בלימוד ההלכה כנגד דרגות האמונה

בעומק לימוד ההלכה עצמו ישנן שתי בחינות קדושות, והן מכוונות ממש כנגד הדרגות השונות של בירור האמונה: הבחינה הראשונה היא לימוד של הלכה פסוקה וברורה - לידע בפשטות ובתמימות מה מותר ומה אסור, מבלי להיכנס לספקות ולערעורים, מתוך הכרה פנימית ש"זהו רצון ה' ותו לא". לימוד כזה משפיע על הנפש כוח של אמונה פשוטה, תקיפה ובלתי מעורערת, בלא שום בלבול ורפיון. הבחינה השנייה היא עומק העיון ובירור שורש ההלכה - כאשר יורדים לעומקה של סוגיה, מלבנים ומבררים את הסברות לכאן ולכאן עד שמגיעים אל ההכרעה האמיתית. יגיעה קדושה זו מרגילה את המוחין ליישב ולסדר את המחשבות מתוך הבנה עמוקה, ועל ידי כך קונה האדם כלים בנפשו ליישב את דעתו גם בשעות של בלבול וקושיות באמונה.

ד] ההכנה לתפילה מתוך הלכה פסוקה

מתוך הארה פנימית זו מתבאר היטב סוד הנהגת הקודש המובאת בשולחן ערוך (אורח חיים, סימן צ"ג, סעיף ב'), שאין לאדם לעמוד להתפלל מתוך עיון בהלכה חמורה וסוגיה סבוכה, אלא דווקא מתוך דבר הלכה פסוקה. שכאשר יהודי ניגש לעבודת התפילה מתוך סוגיה שעדיין לא הוכרעה, מוחו נשאר שרוי בבחינה של מחלוקת וספק, דבר המזמין חלילה בלבולים וקרירות בעבודת הלב. לעומת זאת, כאשר קובע בליבו הלכה ברורה ופסוקה קודם התפילה, הוא נכנס לעמוד לפני המלך מתוך בהירות גמורה של אמונה.

הליכות — שיחות ומנהגים — אכילה

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ אָמַר: "לְבָרֵר וּלְזַקֵּק בָּאֹכֶל, מַה בֵּן וּמַה לֹּא, זֶה נִקְרָא תַּאֲוַת אֲכִילָה".

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ אָמַר: "זֶה שֶׁהָאָדָם אוֹכֵל מִמַּה שֶׁאַחֵרִים, וְלֹא מֵהַמֻּפְנֶה וְהַמֻּגָּשׁ לְפָנָיו, גַּם זֶה נִקְרָא תַּאֲוַת אֲכִילָה". כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לֶאֱכוֹל בְּמִתִינוּת וּבְנַחַת מֵהַמֻּפְנֶה קָרוֹב וְסָמוּךְ לוֹ - "עֶסֶן נֶעבְּן זִיךְ".

רַבֵּנוּ אָמַר: "מִינֵי יְרָקוֹת שֶׁאֲפִשָׁר לְאָכְלָם עִם קְלִפָּתָם, יֵשׁ לְהַזָּהֵר כְּשֶׁמְּקַלְּפָם, לֹא לִטֹּל קְלִפָּתָם לְגַמְרֵי. כִּי קְלִפָּתָם הִיא קְלִפַּת נֹגַהּ, וּצְרִיכִין לְבָרֵר מִמֶּנּוּ אֶת הַטּוֹב".

רַבֵּנוּ אָמַר פַּעַם: "אֵינִי יָכוֹל כְּבָר לְסַבֵּל אֶת הַיָּמִים טוֹבִים שֶׁלָּכֶם". הַיְנוּ מַה שֶּׁהָיוּ עוֹשִׂים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כָּל פַּעַם מְסִבָּה אַחֲרֶת.

מוֹהֲרַנ"תְּ אָמַר: "הִתְחַלַּת עִנְיַן שְׁתִיַּת יַיִן שָׁרָף הַנָּהוּג אֶצֶל הַחֲסִידִים הִתְחִיל מֵאָז, שֶׁרָאוּ הַצַּדִּיקִים מִתַּלְמִידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁטּוֹב לְהִתְקַבֵּץ יַחַד וְלְדַבֵּר בַּעֲבוֹדַת ה' יִתְבָּרַךְ, וְהֶכְרְחוּ מִשּׁוּם כָּךְ לְחַלֵּק מְעַט יַיִן שָׂרָף כְּדֵי לְקָרֵב הַלְּבָבוֹת. אוּלָם אַחַר כָּךְ הִתְמַעֲטוּ הַלְּבָבוֹת, וְהַדִּבּוּרִים שֶׁל הַמִּתְקַבְּצִים וְהַיַּיִן שָׂרָף הִתְרַבָּה, וְנִשְׁאַר מִכָּל הַהִתְקַבְּצוּת רַק עִנְיַן הַשְּׁתִיָּה. וְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ קָץ וּמָאַס בְּמִנְהָג זֶה, וְרָצָה שֶׁאֵצֶל אֲנ"שׁ יִהְיֶה הַהִתְקַבְּצוּת רַק בְּעִנְיַן עֲבוֹדַת ה' יִתְבָּרַךְ".

פַּעַם בִּקֵּשׁ רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ לְמוֹהֲרַנ"תְּ וְרַבִּי נַפְתָּלִי שֶׁיָּבוֹאוּ אֲצָלוֹ לְסַעֲדָה, וְלִפְנֵי נְטִילַת יָדַיִם מָזַג לָהֶם רַבֵּנוּ מַבַּקְבּוּק קָטָן כַּמָּה טִפּוֹת בּוֹדְדוֹת שֶׁל י"שׁ בְּכוֹס קְטַנָּה וּמִחֲדֶדֶת, וּנְתָנָהּ לִפְנֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: "נֶעֱמְטִ צוּבִיסְלַאךְ" - "קְחוּ לָכֶם זֶה הַמְּעַט". וְנֶעֱמְדוּ מוֹהֲרַנ"תְּ וְרַבִּי נַפְתָּלִי בְּתִמְיָהָה, כִּי כְּמְעַט אֲשֶׁר לֹא הָיָה י"שׁ לְקַח מִשָּׁם, וְכִי אֵיךְ יַסְפִּיק לִשְׁנֵיהֶם זֶה הַמְּעַט?! וְהִפְטִיר מוֹהֲרַנ"תְּ בְּעַצְמוֹ וְאָמַר: "נוּ, אַ קַאפּאלָע אִיז אוֹיךְ גוּט" - "נוּ, מְעַט גַּם הוּא טוֹב". כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת רַבֵּנוּ נַעֲנָה וְאָמַר: "בָּרָאנְקְן! נָאר אַ קַאפּאלָע אִיז גוּט!" - "יַי"שׁ! רַק מְעַט הוּא טוֹב!".

(שיח שרפי קודש)

לבנה מבעד לעננים

באחד מביקוריו של הרה"ק רבי ברוך ממז'יבוז' בעיר ראשקוב, היה החורף בעיצומו. באותו חודש עדיין לא קידש את הלבנה, משום שלילה אחרי לילה כיסו העננים את השמים והלבנה לא נראתה.

גם אותו לילה היה אפל וסגרירי. עננים כבדים כיסו את הרקיע, והשלג ירד ללא הרף. זמן קידוש

ציון הרה"ק רבי ברוך ממז'יבוז' באוהל זקנו הבעש"ט הקדוש זיע"א (באדיבות אהלי צדיקים)

הלבנה עמד לעבור. רק עד שתי שעות בלילה שלאחריו הבא אפשר היה עוד לקדש. רבי ברוך השתוקק מאוד לקיים את המצווה. שוב ושוב שלח שליח החוצה לבדוק אם הלבנה כבר נראית. ופעם אחר פעם חזר השליח עם אותה תשובה: "חושך כבד בחוץ, והשלג לא מפסיק לרדת".

פתח הרבי ר' ברוך ואמר תורה על הפסוק: "ויאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים... ויאמר לו כה יהיה זרעך. והאמין בהשם ויחשבה לו צדקה". "הקב"ה אמר לאברהם להביט באורות העליונים", ביאר רבי ברוך, "וספור - לשון בהירות, מלשון ספיר ויהלום. כלומר, אברהם יאיר ויבהיק בצדקתו בכל העולמות, ויש עולמות שנקראים 'כוכבים'. 'כה יהיה זרעך': הקב"ה הבטיח לאברהם שגם זרעו יוכלו להאיר ולהבהיק בכל העולמות כמוהו. 'והאמין בהשם': אברהם האמין שגם בניו יגיעו למדרגה הזו".

והרבי המשיך ושאל: "אבל באיזו בחינה האמין אברהם שבניו יזכו למדרגה כזו? הרי הדבר דורש עבודה גדולה והתחזקות רבה בדרכי השם. התשובה היא 'ויחשבה לו צדקה'. אברהם לא חשב שהוא עצמו, במעשיו, זכה למעלה של להאיר בכל העולמות. הוא ראה בזה רק צדקה וחסד מאת השם. ומכיוון שזו מתנה ולא שכר, האמין שגם בניו יוכלו לזכות בה".

כשסיים את דברות קדשו, שלח רבי ברוך שוב את השליח לבדוק. והשליח חזר עם אותה בשורה עגומה: "חושך, עננים ושלג בחוץ".

באותה אכסניה התאכסן גם הרב ר' ישעיה, למדן גדול וירא שמים. רבי ברוך פנה אליו ושאל: "ר' ישעיה, אמור לי באמונה שלך: כל המידות הטובות שיש בך, ממי למדת אותן? האם נכון שלמדת אותן ממני?"

"אמת", ענה ר' ישעיה. רבי ברוך התרגש וקרא: "אם יש בידי מעשים טובים, מדוע לא תעשה הלבנה את רצוני? בוודאי עוונותיי גרמו לכך. אני יודע שאני צריך תשובה גדולה. אבל השם יודע את האמת, שאין בי כוח לעשות תשובה. אז אתחרט לפחות על כל מעשיי, והשם ירחם עליי".

ורבי ברוך התחיל לומר דברי חרטה. האנשים שעמדו סביבו בשמעם את דיבוריו אחזתם חרטה עצומה על כל מעשיהם אשר לא טובים, ונתמלאו הרהורי תשובה עזים ותקיפים ויראה עצומה ונוראה, עד שסמרו שערות ראשם וארכובותיהם דא לדא נקשן.

כך הייתה דרכם הקדושה של תלמידי הבעל שם טוב הקדוש, שהיו מלבישים את המוסר באופן כזה שלא ייכלמו השומעים, אלא יתעוררו מעצמם לתשובה וחרטה אמיתית.

רבי ברוך המשיך לפסוע הלוך ושוב בבית, ודיבר בינו לבין עצמו דברי חרטה. הדיבורים יצאו מפיו כמעיין נובע, והמעמד היה נורא מאוד.

ואז נפתחה הדלת. אחד הנוכחים נכנס ואמר: "השלג פסק, והלבנה נראית מעט!"

מיד ציווה רבי ברוך להביא לו את מעילו ויצא החוצה. ברגע שיצא, התפזרו העננים, והלבנה והכוכבים האירו בשמים בבהירות זכה.

וכך, כשלב כולם עוד היה מלא בחרטה ובתשובה מעומק הלב, קידשו רבי ברוך וקהל החסידים את הלבנה, בהתלהבות, בהתרוממות הרוח ובשמחת הנפש.

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"א סי' א' מאמר ט'
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

אַךְ מֵחָמַת שֶׁאוֹר הַשֵּׂכֶל גָּדוֹל מְאֹד, אִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת אֵלָיו כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת נוּן שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ע"ב): "לְפָנֵי שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְשׁוֹן מַלְכוּת', וְזֶה בְּחִינַת לְבָנָה, כִּי הַלְּבָנָה אֵין לָהּ אוֹר מֵעַצְמָהּ כִּי אִם מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מֵהַשֶּׁמֶשׁ (זֹהַר וַיֵּחִי רל"ח. וְרמ"ט). וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת, דְּלִית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם, אֶלָּא מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מִן הַחַיִּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת חָכְמָה, בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ כַּנַּ"ל, וְנַעֲשֶׂה (יְשַׁעְיָהוּ ל): "אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה":

ההכרח לצמצום המחשבה

בזה מתחיל רבינו לבאר איך אפשר לזכות לעניין נפלא זה של ההסתכלות בשכל של כל דבר שהוא יסוד עבודת איש הישראלי, כי זהו דרכו של רביז"ל שמקודם מגלה את עצם ההשגה, ואחר כך הולך ומגלה העצות לזכות להשיגו. כי באמת יסוד זה של הסתכלות בשכל של כל דבר הוא יסוד החסידות, ועיקר החיפוש בתורותיו הוא לדרוש לזכות איך כל אחד ימצא הדרך והעצה למעשה לזכות להסתכל בשכל של כל דבר. [נוסף על עצם החיפוש שיש לעיין בכל תורה למה הגדיר רביז"ל יסוד ידוע דווקא בלשון והגדרה זו, [שזהו בעצמו השגה חדשה שגילה רביז"ל, הצמצום של אותו מושג ידוע בהגדרה חדשה].

כי באמת אור השכל שיש בכל דבר להתקרב להשי"ת, הוא אור גדול מאוד, ועל כן לא תמיד האדם מוצא את דרכו לזכות אליו. ולכן אף שאנו יודעים מהדרך של הצדיקים להסתכל בשכל של כל דבר, צריכים אנו עדיין לדרך של 'צמצום' המחשבה שעל ידה נוכל להסתכל בשכל של כל דבר. ולא ח"ו שאין הדרך שייך לכל בני אדם, שהרי זהו תכלית הבריאה, ולא שייך לומר שאין דרך זו שייכת לכלל עם ישראל רק לצדיקים, אלא שבוודאי מוכרחים אנו לחפש דרך לזכות לכך, והוא החידוש בתורת רביז"ל שמביא עצות למעשה וכלים וצמצומים איך כל אחד יוכל לזכות להתקרב לה' על ידי הסתכלות בשכל של כל דבר בעולם.

חיות אל המלכות

ולמעשה, כאן מתחיל להתבאר מהו המושג של 'להסתכל בשכל של כל דבר', שעינינו הוא לא לחפש שכליים של חכמות, אלא בעיקר לעשות כל דבר עם קבלת עול מלכות שמיים, לחשוב ממלכות ה', שיהיה איכפת לאדם בבוד מלכות ה', וזה גורם לאדם לזרזו לקיים מצוות ומעשים טובים, שבכל עת, גם בעת עיסוקו בעניינים גשמיים, יזכור את ה' בכל מעשיו, כאכילה שינה ומשא ומתן ושאר עניני ביתו, לחשוב שם על מלכות ה' בכל דרכיו.

אלא שצריך לתת חיות אל ה'מלכות' שיהיה איזה מחשבה פנימית ורוחנית, בתוך המעשה שעושה בשביל ה' וזה על ידי שמעורר מחשבות של זכרון החן וחשיבות של ישראל, לחשוב כמה חן יש למעשיו אצל ה', וככל שמדבק מחשבתו באמונה פשוטה ממש בחן וחשיבות של ישראל, כך מצטמצם מחשבתו להכיר מלכות ה' עם חיות פנימית, וכך ממילא מקבל צמצום נכון לחשוב בפנימיות כל דבר לפי הכלים שלו באותו העת, וכך אפשר להגדיל את המוחין מדרגא לדרגא, כאשר ממשיך חיות במלכות, חיות של תמימות שיודע ממלכות ה' שנגדל על ידי מעשיו דיבוריו ומחשבתו, וכפי שנלך ונבאר בס"ד. והדבר אומר דרשני, לשים לב היטב לעצה, כי מזכיר כאן, ענין של 'נון', 'מלכות' 'צמצום האור - דלית לה מגרמה כלום,' 'לבנה,' ונבארם אחת לאחת.

קבלת עול מלכות

ונתחיל לבאר עניין המלכות, כי מחמת שאור השכל האלוקי שיש בכל דבר הוא גדול מאוד, לכן אי אפשר לזכות להסתכל ולהתקשר לאור השכל רק על ידי שיצמצם את האור, ויביט בה דרך קבלת עול 'מלכות' שמיים בתמימות ופשיטות. וענין המלכות מרומז באות נו"ן, וכמובא (תהילים ע"ב) על שלמה המלך: "לפני שמש ינון שמו" - ופירש רש"י, 'ינון' הוא לשון של מלכות ושרירה, והיינו שכל ימי השמש יגדל שמו של מלכות שלמה. נמצא שאות נו"ן רומז על ענין מלכות, ומעתה מדוייק מאוד הפסוק: 'לפני

איין בלעטל

אור העצה מה'לימוד היומי'

בספה"ק 'ליקוטי מוהר"ן' ובספה"ק 'ליקוטי הלכות'

שבת קודש

ליקוטי מוהר"ן דף פ"א:

אל תמעיט בערך תפילתך, אף שהצדיק מגלה את רצון הבורא, דווקא אתה, הנמצא למטה, מוציא זאת 'לפועל' בתפילתך פי שניים, ומגלה בפועל את מלכות ה' בעולם מכוחו של רבך.

ליקוטי הלכות דף נ"ט:

אם בימות החול קשה לך לזכור את יראת ה' באבילה, הסיבה היא ה"בגדים הצואים" המבלבלים. לכן בערב שבת רוחצים מהם ומתגלה היראה - ובשבת האבילה זכה וקדושה, ובנקל תרגיש את הקדושה בסעודה.

יום א'

ליקוטי מוהר"ן דף פ"ב.

כשאתה בא להוציא לפועל דבר שבקדושה, אל תיבהל מהמניעות המבלבלות את דעתך ומשביחות את המטרה. החזק מעמד בבלבול, שמור על המחשבה והרצון הברור, וכך תוכל להוציא את הדברים אל הפועל.

ליקוטי הלכות דף ס':

האבילה היא זמן בירור והסרת ה"בגדים הצואים"; אבילה בקדושה מעוררת לתשובה, ושלא בקדושה מחזקת קליפות. התיקון הוא לומר דברי תורה על השולחן בכל סעודה, כי בכוח התורה להסירם ולברר את המאכל בקדושה.

יום ב'

ליקוטי מוהר"ן דף פ"ב:

אל תיבהל מהתגברות הכעס ומידת הדין בחייך, כי דווקא מתוך החושך והעשן של חרון האף מתבררת רוחו של משיח. התחזק להמתיק את הכעס, ומתוך כך תזכה להארה, רצון לעבודת ה' וגאולה.

ליקוטי הלכות דף ס"א:

לימוד התורה מעורר את שורש הנשמה, ובפרט בחבורה. לכן, קבע לימוד בחבורה בבית מדרש הקרוי על שם צדיק - כי עצם שמו מעורר את הלומדים ללמוד בקדושה ולשמה, כדרכו של אותו צדיק.

יום ג'

ליקוטי מוהר"ן דף פ"ג.

תבקש הרבה מהשם יתברך שתזכה לחיות את חייך בעצמך ובפנימיותך, מבלי להזדקק לבריות ולדעתן - בבחינת "אהללה ה' בחיי", כשהעיקר בתפילה הוא לחיות אך ורק את חייך האמיתיים מול הבורא יתברך.

ליקוטי הלכות דף ס"ב:

כוחו של היצר הרע להפיל את האדם הוא בכך שמראה לו לנגד עיניו את "בגדיו הצואים" ועוונותיו להחליש דעתו. אל תיפול ברוחך ממראה זה, ואל תיתן לייאוש לעצור אותך מלהתקדש ולשוב אל הבורא.

יום ד'

ליקוטי מוהר"ן דף פ"ג:

בלי הצדיק עבודתך נשארת רק בחלק המעשה בלבד, אך ההתקשרות לצדיק מחברת אותך אל שורש רצון הבורא שבתחילת הבריאה, ומאירה את כל מעשיך מתוך חיבור פנימי ל'כח' של ה' - סיבת הבריאה בראשיתה.

ליקוטי הלכות דף ס"ג:

אל תאמר שאינך ראוי להדליק אור התורה מחמת ריחוקך, כי עיקר כבוד ה' מתגלה בהתקרבות הרחוקים, והוא החידוש של נר החנוכה שמאיר בבית כל אחד את חלקו בתורה, וכך תוכל לעורר נשמתך בלימוד תורה בכל מצב, מתוך התקשרות לכוחם של הצדיקים.

יום ה'

ליקוטי מוהר"ן דף פ"ד.

אל תיבהל מהמניעות בדרך לנסיעה אל הצדיק, כי מטרתן לעורר בך חשק וחיפוש אחר שורש הרצון - ודווקא מתוך ההתגברות עליהן תזכה להתקשר דרך הצדיק אל ה'כח' של הבריאה.

ליקוטי הלכות דף ס"ד:

כשאין בך כוח לעורר את נשמתך בעצמך, השתדל לפקוד קברי צדיקים. הצדיקים עסקו בתורה לעורר נשמות ישראל, והארת תורתם נשארת בקבריהם - ועל ידי ההשתטחות תוכל לזכך את הבגדים הצואים ולעורר נשמתך.

יום ו'

ליקוטי מוהר"ן דף פ"ד:

כשמתעוררת בך הרגשת כבוד עצמי, אל תסתבך במלחמות אם כבר יצאת ממנה. דע שעל פי רוב הכבוד בא לקרב אותך לכבוד ה', ואמור לעצמך שבוודאי יש כאן חלק טוב של כבוד שמיים.

ליקוטי הלכות דף ס"ה:

השם יתברך מחבב במיוחד בית מדרש שבו עוסקים בתורת הצדיקים לברר עצות והלכות הפותחות שערים להתקרב אליו. ולכן יש לחפש מקום לימוד שיקשר אותך לשורש נשמתך, ושם תמצא פתחים חדשים לדעת את הבורא.

השגות

מושגים בתורה א'

אור הכמה שכל וחיות שבאותיות

התלבשות אור ה', החכמה השכל והחיות, בכל דבר, באמצעות האותיות, הוא מנפלאותיו יתברך, שאז בכל דבר אפילו הגשמי יש כח אותיות ממש שנמצאים בו, ומחמת כן אפשר להשיג ולתפוס זאת, כי כך אור השכל שהתלבש להחיות את הדבר נתפס אצל האדם, על ידי האות. ובאמת על ידי תפיסת האותיות שבדבר הם מתעלים, ולכן קישור החיות שבכל דבר לשרשו לחיות שהוא מן אור ה' קושר את הבריאה מתחא לעילא, וגורם לחן חסד ורחמים, ועצם השכל של האדם נבנה על ידי הדעת מהו חיות, וההתקשרות של מהות החיות שגנוז בדבר ובפנימיות החכמה. והוא מאוחד עם ענין התפלה שמתעלים האותיות וחיות הדברים לשרשם העליון שהוא פנימיות כוונת הבריאה שלמעלה מן התגלות השכל.

שמש' - לפני שזוכים לאור השכל שהוא השמש, 'ינון שמו' - צריך צמצום של עול מלכות.

כי מי שמסתכל בשכל של כל דבר בלי שמצמצם את עצמו ליראת שמיים, לקבל עול מלכות, להבין שיש מלך וכל אור השכל הוא רק לחפש איך להכיר את המלך, אזי יכול לטעות וליפול בשכליים של חכמות שירחיקו אותו מה'. וגם אם ירצה להסתכל בחכמות דקדושה, יכול שיהיה לו 'ריבוי אור' ומריבוי אור יהיה לו חושך, כאדם המסתכל על השמש שנחשכים עיניו, ולכן בהכרח לצמצם את עצמו בקבלת עול מלכות, שזהו בעצמו ההסתכלות בשכל של כל דבר שעושה, לעשות עניניו מתוך זכרון מלכות ה', וזהו מחשבה פשוטה שכל אחד צריך להתעורר אליה בכל מצב לפי מדרגתו והשגתו במהות מלכות ה'.

והתחלה של כל ענין ה'מלכות' הוא שבכל עת שנזכר מהאמת, לזכור שיש מלך בעולם, יזדרז לקיים מצוותיו, לחטוף מצוות ומעשים טובים, ולא להיות כהולך בטל בתמהון לבב, וכן ישמור עצמו מיצר הרע, תאוות רעות ח"ו, והכל מתוך צמצום השכל והמחשבה בפשיטות בזכרון שיש מלך בעולם, וכעת המלך מצפה למעשיו, שהמחשבה הזו בעצמה היא היראת שמיים בפשיטות שמקושרת לאור השכל. וכשאדם מצמצם את עצמו במלכות אזי הוא תיקון המלכות שזהו עיקר הגאולה, כי עיקר הגלות השכינה הוא בנפילת המלכות, וזה בשני בחינות, או שהאדם נופל למלכות הרשעה [כפי שיתבאר לקמן בענין מלכות עשו], על ידי שנופל לתאוות של חן השקר של העולם, וזה מחמת שלא צמצם את עצמו לא לקבל חיות מהעולם הזה, רק ממלכות ה', או להיפך שרוצה להתקרב לה', אך רוצה תיכף ומיד להשיג את אור ה' בכל המדרגות, ואינו מצמצם את עצמו להיות כרצון ה' בפשיטות.

הזהירות מריבוי אור

ובזה מגלה סוד נורא, שבעצם כל יהודי יש לו את היכולת למצוא את ה' בכל דבר שעושה, ובכל דבר שרואה ובכל דבר שעובר עליו. והסיבה שאינו מצליח להתחבר לאור ה', הוא מחמת שמנסה להבין ולהרגיש דבר שהוא למעלה ממדרגתו באותו העת, אפילו שהוא דבר שלמד בספרי צדיקים וכדומה, בכל זאת בעת לפי כלי מוחו בזמן הזה, אין לו הכלים לחשוב מכך ודווקא מחמת שיודע את האמת, על כן הוא נופל לשכחה ולהסתרת השכל, כי רואה שאינו מצליח להתקשר לאור השכל כראוי. שזהו ההגדרה של ריבוי אור, שרוצה תמיד שיאיר לו אור גדול, וכיון שאינו מאיר לו הוא נופל לחושך גמור, ודוגמא מצוייה לכך הוא בשבת ומועד שכל איש אשר רוח בו מנסה ללמוד ספרי צדיקים להכנס לפנימיות אור החג, ובפועל בשעת מעשה הוא מחפש שיאיר לו אור השבת כפי שלמד בספרי צדיקים או כפי שהרגיש פעם, וזה הטעות שלו שרוצה תמיד להיות באותו בחינה של אור, והוא דבר שאי אפשר, כי עיקר עבודתנו הוא לצמצם את האור.

ואילו יצמצם את עצמו באמונה פשוטה בכל דבר, להאמין שבוודאי ה' נמצא במקום הזה, ולזכור שבוודאי יש איזה שכל עמוק ליום הזה בו הוא עומד אף שאינו יודע בדיוק מהו אותו האור, אזי באמונה זו שעושה עצמו 'לית לי' מגרמיה כלום', יוכל למצוא את הדרגא הנכונה שלו באותו המקום והזמן, איך להיות עם ה', אפילו שאור ה' הוא גבוה הרבה יותר ממה שמשיג, כי אי אפשר להשיג אור ה' בעצמו כמו שהוא, העיקר הוא לחפש שיהיה מחובר עם ה' איך שיהיה.

כי עיקר החיפוש הוא להאיר אור ה', ולאו דווקא להשיג את כל הסוד של כל דבר שהוא מציאות שאי אפשר כלל, ועל כן כאשר אדם מצמצם את עצמו לחשוב ממלכות ה' בכל מקום, אזי בוודאי יזכה להתקשר לאיזה אור קטן של שכל לפי מדרגתו.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים.
לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"מ סי' א' יש לפנות: yotamattar@outlook.co.il
לשמיעת השיעורים על התורות הנ"ל בקו היעודי ב'קול הלשון' 036171116, באידיש בשלוחה 6, בלשה"ק בשלוחה 5.

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

חיילות היוונים הוכנעו במלחמת החשמונאים בשנת ג' אלפים ת"ד. נכון. אבל כוחם השמימי של היוונים אינו פוסק מלהלחם עם ישראל, עד ימינו אנו.

היוונים הרשעים ממשיכים באותה מסורת משכנעת שבה פעלו באותם ימים, הם באים ליהודי ואומרים לו: "ללמוד תורה? מה פתאום? איזה שטות זו?! אם אתה רוצה משהו מועיל, לך תתאמן, תחזק את השרירים.".

והשיטה בה הם פועלים היא: לשדר את המסר בפסקנות ובודאות [הקרויה 'עזות דקליפה', היות שע"פ הקבלה יניקתם מבחי' נמר - עז כנמר.].

בשלב ב': אחרי שהאדם השתכנע מהצורה בה פנו אליו, והוא עזב את התורה, את מועדי ה', את הקדושה, והוא מתבונן על עצמו, מנסה לחשוב מה יעשה כעת -

היוונים באים אליו מיד, ובאותה וודאות ועזות שבה ניחונו הם מבהירים לו: "זהו, עכשיו אתה חוטא עלוב נפש, אין לך שום תקוה ותכלית, אין לך שום שייכות עם התורה והקדושה.".

והשאלה נותרה תלויה בחללו של עולם, מאין תימצא התשובה למחרפי דבר?!

אבל חכמינו הקדושים האירו לנו את ימי החנוכה, ובהם עצמם טמונה התשובה למחרפי דבר - כך מגלה רבי נחמן מברסלב - תשתמש באותה עזות של היוונים. הם משתמשים נגדך בעזות דסטרא אחרא, תפעיל אתה את העזות דקדושה נגדם:

באותה עוצמה ופשטות ופסקנות שהם אומרים לך לעזוב את התורה, תענה אתה נגדם, "לא, אתם מדברים שטויות.".

ואם לא הצלחת בפעם הראשונה, וח"ו נפלת מהתורה, היוונים בני ימינו הצליחו עליך, דע לך, שהם כבר באים שוב. והם יתחילו לומר לך בעזות מצח שאתה פושע נקלה, ואין לך תקוה, ו...

אבל אתה תעמוד נגדם באותה עזות - דקדושה, "אינני שומע לכם ליבטל ממני עול מלכות שמים אפילו שעה קלה, אני מאמין בחכמינו הקדושים שאני כן יכול להתקרב לקדושה ויש לי תקוה נפלאה".

ואת הכח הנפלא הזה - עזות דקדושה - אנו שואבים מנרות החנוכה, המבהיקים באורם בעזות אל מוך החושך והאפילה הנוראה שבאחרית הימים. נרות שעם ישראל הדליק במשך אלפי שנים בעזות, באומץ, ובאמונה.

והנר שלך מתחבר לשרשרת הנרות העולמית, ומזרים בך כוחות חדשים למלחמה העדכנית מול היוונים, ולהכניע אותם.. ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן גדול.

עומק הפרשה

לשבת בסוכתו של צדיק

וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סֻכּוֹת:

הקשו מפרשי התורה (ראה גור אריה, פני דוד ועוד) הרי יעקב בנה במקום זה בית וסוכות, למה בחר לקרוא למקום זה דווקא על שם הסוכות - מדור הבהמות, ולא על שם הבית. אכן פנימיות הענין מובא בזוהר הק' (רע"מ אמור ק:) שפסוק זה מרמז על חג הסוכות, שיסד יעקב לבני ישראל הנקראים צאנו ומקנהו של יעקב אבינו. ביום הזה בנה להם משכן לאחר מלחמת הימים הנוראים, שישבו בהם להנצל מהמקטרגים.

בדרך עבודה למעשה מבאר זאת רבי נתן, שאבות העולם עסקו כל ימיהם ללמד בעולם את דעת ה' את האמונה הק' ואת יסודותיה, כמו שאמרו חז"ל (יומא כח:) 'אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה, יצחק אבינו זקן ויושב בישיבה היה, יעקב אבינו זקן ויושב בישיבה היה'. ואכן בישיבות אלו הנחילו את דעת ה' וידאתו לכל עמי הארץ, כל מי שדבקה נפשו ביראת ה' בא לישיבותיהם וקיבל מהם את השגות אלוקות כמו שהשיגו הם.

אבל ישיבות אלו שהקימו האבות לא היו תשובה לכל אחד, הם נותנים תשובה לאותם שמניחים מאחוריהם את העולם ומתאספים לישיבתו של אברהם אבינו ובניו, עומדים בכל הנסיונות ומתעלים ביראת ה'. אבל לאותם שאין בהם כח לעורר את נפשם, אין בהם כח להניח את ביתם וארבע אמותיהם, ולבוא להסתופף בבית מדרש זה, אינם מצליחים לעמוד בנסיונות הדור, הם לא יכלו להסתופף תחת כנפי השכינה.

לכן לאחר שנשלם ראשית בנין השכינה בימי יעקב אבינו, הגיע הזמן להאיר את קדושת היהדות גם להם, גם לאותם שאינם זוכים לצאת ממקומם במקום ובנפש, ולבוא לקבל את דעתו הקדושה של יעקב אבינו, גם אותם שאינם יכולים לעמוד מול קטרוגי היצר ונסיונותיו, גם להם הניח יעקב יסוד באותם ימים ויסד עבורם לדורות כח נורא הנקרא 'סוכות', כח זה הוא מחוץ לבית ואפשר להמשיך בו את השראת השכינה ושמירתה בכל מקום שהוא.

ואכן, תיקון זה המשיך יעקב לכל עת ועת, מכוחו נמשך לדורת תורה נוראה אותה מגלים הצדיקים המופלגים, שעל ידה יוכל כל אדם להתקרב להשי"ת מכל מקום שהוא. (ע"פ ליקו"ה הל' נזיקין ה, כא)

חנוך לנער

יסודות החינוך ע"פ דעת רביז"ל

עול תורה ואור הפנימיות — סוד המקל החקוק בשמות הקודש

בהמשך למה שנתבאר בפרק הקודם על עניין "המקל שחקוקים עליו שמות הקודש", שאין המשמעת והאהבה שני הפכים שצריך למזגם, אלא עצם הגבול [מקל] צריך להיות מלא חיות ואור, הנה יסוד זה הוא עצם נשמת החינוך התורני.

כי מצד אחד, מלמד ומחנך שכל מגמתו היא רק משמעת קפדנית והכנעה חיצונית, עלול לעורר בלב התלמיד ריחוק והתנגדות חלילה כלפי התורה ונותנה, מפני שהנער פוגש רק "מקל יבש" שאין בו לחלוחית וחיות. ומאידך גיסא, מי שסובר שיש לחנך אך ורק עם רכות ובוויתורים, בלא גבולות ובלא דרישה, הרי הוא מונע מן התלמיד את הכלי של המקל – להיכנס לעול תורה אמיתי ולבנות בנפשו יציבות, קדושה ומשמעת עצמית.

◆ ◆ ◆

ומה למעשה? כפי שכבר התבאר לא פעם, היסוד המנחה אותנו בעבודת החינוך הוא, שמאחר שאין "שולחן ערוך" מפורש המפרט כל הנהגה והנהגה בחינוך, הרי זה אות וסימן שעלינו להתבונן בדרך שבה התורה הקדושה עצמה מנהיגה ומדריכה אותנו; וכשם שהתורה נוהגת עמנו, כך בדיוק עלינו להנהיג את התלמידים. לכן, מתוך התבוננות באופן שבו פועלת ההלכה, נזכה להבין שכל גבול וצמצום אינם אלא כלי להאיר את האור הפנימי בנפש התלמיד.

כי פעמים נדמה שיש בתורה שני צדדים הנראים במבט ראשון כהפכים, כאילו יש שני סוגי עובדי ה': יש "יהודי מואר" העוסק בחסידות ופנימיות התורה ודביקות הלב, לעומת "יהודי מצומצם" החי בצמצום ההלכה, גדרים סייגים, מותר ואסור. והוא טעות גמורה, כי ה'הלכה' וה'פנימיות' הן אותו 'מקל אחד שחקוקים עליו בעצמו שמות הקודש' – מציאות אחת שלמה שמולידה זו את זו: הצמצום מוליד את האור, והאור נותן חיות וטעם בצמצום.

עצם הצמצום של ההלכה, ה"מותר ואסור", אינו חומה קרה הסוגרת על האדם ומגבילה אותו חלילה, אלא קריאה של אהבה וקשר, כביכול אומר הקב"ה לאדם, "אותך ואת מעשיך אני חפץ, ודווקא כשאתה מצמצם את רצונך מפני רצוני, נמשך ומתגלה החיבור העמוק והאמיתי בינינו". מתוך הצמצום עצמו בוקע ונולד האור, והאור הפנימי הוא שמחיה ומאיר כל פרט ודקדוק בהלכה.

◆ ◆ ◆

עניין זה ניכר היטב גם בבניין בית יהודי כשר. בית שיש בו שכינה אינו מתחלק לשניים – קשר פנימי וקרבת הלב לחוד, ועול של אחריות, פרנסה ועמידה בזמנים ובחובות לחוד. שניהם מציאות אחת ממש: המסירות והקשר הפנימי הם המולידים את הנכונות לשאת בעול ולעמוד בגבולות, ועצם העמידה הנאמנה בחובות ובאחריות היא זו שמעמיקה ומגלה את הקשר הפנימי ומאירה את הבית כולו באור של קדושה.

וזהו הכלל הגדול למחנך בישראל: כאשר הדרישה, הסדר והגבול נמסרים מתוך הכרה פנימית זו, אין המשמעת נתפסת אצל התלמיד ככפייה חיצונית קרה, אלא ככלי קדוש ומדויק המאיר בנפשו את מציאות הבורא יתברך, ומקשר אותו אל התורה מתוך שמחה של מצווה, יראת שמים טהורה ואהבת ה' אמיתית.

איך אדם שלא מרגיש בליבו שום רגש רוחני יכול להוליד לב אוהב כמו של אברהם אבינו?

פעם דיבר רבי נתן מברסלב על אברהם אבינו, ושאל אחד התלמידים: "איך זוכים ללב כמו של אברהם אבינו?". השיב לו רבי נתן: "יש לך לב כזה, אלא שצריך אתה ללבב אותו!". אינך צריך להביא את מידת האהבה ממקום אחר כי כבר קיבלנו אותה בירושה מאברהם אבינו. הלב האוהב כבר נמצא בתוכך, וכל עבודתך היא רק לגלות ולעורר אותו.

בבוקר, כשהשעון המעורר מצלצל והגוף כבד, אני מרגיש מלחמה של ממש לקום בזמן לתפילה. מאיפה שואבים את הכוח להתגבר ברגע הקשה הזה?

התשובה טמונה בסעיף הראשון בשולחן ערוך, הפותח במילים: "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר". לכאורה יש כאן כפל לשון - גם "לעמוד בבוקר" וגם "מעורר השחר"? אלא שמבאר רבי נתן (ליקו"ה השכמת הבוקר א') שהמילים "לעמוד בבוקר" רומזות לאברהם אבינו, שעליו נאמר "וישכם אברהם בבוקר", והוא עמוד האהבה והחסד בעולם. הפשט הפנימי הוא שכדי להשכים ולהתגבר כארי על כבדות הגוף בבוקר, האדם זקוק לכוח ההתקשרות לאברהם אבינו ולמידת האהבה. האהבה לה' היא המנוע שנותן לאדם את הכוח לזנק ממיטתו.

אבל בבוקר הראש עדיין רדום ואיני מרגיש שום אש של אהבה, איך אפשר להשתמש בכוח הזה?

אין צורך לחכות להרגשה בוערת. עצם הידיעה שהאהבה לה' טבועה בך בירושה מאברהם אבינו, וההתקשרות הפשוטה אליו ברגע היקיצה - פותחת את צינור הכוח. כשאתה נזכר שאתה קם עכשיו לפגוש את הבורא שאוהב אותך ושאתה אוהב אותו, ה"בוקר" של אברהם אבינו מאיר בך ונותן לך גבורה להתגבר כארי.

זכור כלל גדול: 'אהבת ה" אינה נמדדת רק ברגש סוער, אלא גם במעשה הפשוט. עצם זה שיהודי מתגבר על טבעו וקם בבוקר לעבודת בוראו - זוהי כבר הוכחה מעשית, לאהבה הפנימית שמסתתרת בליבך והיא זו שמזיזה אותך לפעול למען רצון ה'.

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

דִּינֵי צָרוֹךְ בָּצֵק וּמַאֲפֶה לְשִׁעוּר חַלָּה (ו)

בְּצֵקִים אוֹ מַאֲפִים שֶׁהֵם מָזוֹן בְּכָל **בְּכָלִים נִפְרָדִים** אוֹ שַׁקִּיּוֹת נִפְרָדוֹת **בְּתוֹךְ כְּלִי אֶחָד**

א. בְּצֵקִים אוֹ מַאֲפִים שֶׁאֵין בְּכָל אֶחָד מֵהֶם 'שִׁעוּר חַלָּה' שֶׁמְּמֻנָּחִים כָּל אֶחָד בִּכְלִי בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְהִנִּיחוּם יַחְדָּו בְּתוֹךְ כְּלִי אֶחָד גָּדוֹל - נֶחְלְקוּ הַפּוֹסְקִים אִם מְצָטָרְפִים לְשִׁעוּר חַלָּה וּבְאֵיזֶה אֹפֶן מְצָטָרְפִים (י"א שאין מצטרפים כלל באופן כזה: כן משמע מתורת הארץ ד צח. חלת לחם ד ה. מקור חיים תנז ביאורים ב. וכן מצדד בקובץ מבית לוי חלה עמוד שנז-ס. הגרשז"א בשמירת שבת כהלכתה מב הערה לט. מחזה אליהו קיא. ובדעת קדושים שכה, מסתפק. וי"א שאם הכלים נוגעים זה בזה והם פתוחים, הרי הם מצטרפים וחייבים בהפרשת חלה: משנ"ב תנז ד ושעה"צ יד, להבנת: הגרשז"א. שבט הלוי. לקט העומר, ו ד הערה יד. וכן פסק בדרך אמונה בכורים סט"ז ביה"ל ואין. אבל אם אין הכלים נוגעים זה בזה או אינם פתוחים, אינם מצטרפים: כ"מ מהנ"ל. אכן בערוך השלחן תנז ד, לא התנה שיהיו פתוחים. ובשלמת חיים תקפ-ג, לא התנה שיגעו. וצ"ע).

וּלְמַעֲשֶׂה: כְּדֵי לְהִתְחַיֵּב בְּוַדָּאוּת, יֵשׁ לְפָתֵחַ אֶת כָּל הַכֵּלִים וּלְקָרְבָּם שֶׁיִּגְּעוּ זֶה בָּזֶה, וְאָז לְהַנִּיחַ מַאֲפֶה אֶחָד עַל פִּי הַכֵּלִים בְּאֹפֶן שֶׁתִּהְיֶה נְגִיעָה בֵּין הַמַּאֲפִים מִכְּלִי זֶה לַכְּלִי הַשֵּׁנִי (קמב"ל שם ו. דרך אמונה שם). וְאִם לֹא הִנִּיחוּ מַאֲפֶה עַל הַכֵּלִים - אֵין לֶאֱכֹל בִּכְלִי הַפְּרָשַׁת חַלָּה, אֲבָל יֵשׁ לְהַפְרִישׁ בִּכְלִי בָּרָכָה (כיון שלדעת כמה רבוותא נתחייב בודאי, ומאידך יש לחוש לפוטרים והוי ספק ברכה).

וְאִם גַּם לֹא פָּתְחוּ אֶת הַכֵּלִים וְכָל שֶׁכֵּן אִם לֹא נָגְעוּ זֶה בָּזֶה - אֶפְשָׁר לְהָקֵל שֶׁלֹּא הִתְחַיְּבוּ בְּחַלָּה.

ב. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בַּמְּמֻנָּחִים **בִּכְלִים נִפְרָדִים** אוֹ **תַּבְנִיּוֹת** אוֹ **קְפְסָאוֹת נִפְרָדוֹת**, אֲבָל **בַּמְּמֻנָּחִים בְּשַׂקִּיּוֹת** - הַדִּין כָּךְ:

(א) אִם הֵם רַק לְשֵׁם עֲטִיפָה בְּעָלְמָא, כְּמוֹ: מַאֲכָלִים שֶׁמְּמֻנָּחִים בַּמַּקְפִּיא וּמְמֻנָּחִים בְּשַׂקִּיּוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּבְלוּ רְטִיבוּת אוֹ רֵיחַ, אוֹ שֶׁלֹּא יִלָּכְלֵךְ אֶת מְקוֹמוֹ, אוֹ לִשְׁמֹר עַל הַטָּרִיּוּת [מָצוּי בְּגַיְלוֹן הָעוֹטֵף אֶת הַמַּצּוֹת], וְכָל שֶׁכֵּן בַּעֲטִופִים בְּנַיָּיר אוֹ גַיְלוֹן נְצָמֶד - הֲרֵי הֵם מְצָטָרְפִים אִם נוֹגְעִים זֶה בָּזֶה אַף כְּשֶׁהֵם סְגוּרִים בַּעֲטִיפָתָם.

(ב) אֲבָל אִם מְמֻנָּחִים **בְּשַׂקִּיּוֹת** מַמָּשׁ [גַּיְלוֹן אוֹ נַיָּר] כְּשֶׁהַמַּטָּרָה שֶׁיִּהְיוּ בִּנְפָרָד - דְּיֵנָם כָּאָמוּר מִקֹּדֶם **בַּמְּמֻנָּחִים בִּכְלִים נִפְרָדִים** (ראה: שש"כ שם ובהליכות שלמה, פסח ז בד"ה כח. דרך אמונה שם, מהגריש"א. משפטי ארץ, ב סוף הערה 41).

כֵּלִים שֶׁאֵין בָּרוּר אִם יְכוֹלִים לְצָרֵף אֶת הַמָּזוֹן בְּתוֹכָם

א. אָרוֹן אוֹ כְּלִי שֶׁמַּחֲלָק בְּמַדָּפִים אוֹ תָּאִים, שֶׁמְּמֻנָּח בְּכָל אֶחָד מֵהֶם בָּצֵק אוֹ מַאֲפֶה שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר חַלָּה - נֶחְלְקוּ הַפּוֹסְקִים אִם מְצָרְפִים אֶת כָּל מַה שֶּׁמְּמֻנָּח בָּאָרוֹן אוֹ הַכְּלִי לְחִיּוּב הַפְרָשַׁת חַלָּה: יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֵינוֹ מְצָרֵף (חלת לחם שם. תורת הארץ שם. וכ"מ במקו"ח שם. ובדע"ק, מסתפק. ובדעת תורה יו"ד נז לה, מחלק בין אם דפנות הכלי רחבות או גבוות יותר מהמחיצות. עיי"ש).

וּלְמַעֲשֶׂה יֵשׁ לְהַחֲמִיר שֶׁמְּצָטָרְפִים, וּלְהַפְרִישׁ חַלָּה בְּלִי בְּרָכָה. וּמֵאִידָךְ אִם נִצְטָרֵךְ אַחַר כָּךְ לְהַפְרִישׁ שׁוּב בְּלִי בְּרָכָה (וכמ"ש במשפ"א ב יז מהגריש"א, כיון שאין הכרעה בדבר וכנראה מדברי: הדע"ק, ישועות חכמה לה א, פתחא זוטא שכה ו, לקט העומר שם, דר"א שם בביה"ל אין).

ב. אָרוֹן אוֹ כְּלִי הַמְחֻבָּר לַקִּיר אוֹ לָרִצְפָּה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהוּא הַדִּין בְּאָרוֹן כָּבֵד שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד לְהַזָּזָה - נֶחְלְקוּ הַפּוֹסְקִים בָּזֶה (י"א שאינו מצרף: חלת לחם ד ו. מעדני שמואל פסח סו"ס קטו בשם סמא דחיי. מקדש מעט שכה ה. מלוא העומר שכה א ד"ה ומכל. מגן האלף תנז א. קנין תורה ב עד ז). ויש שהסתפקו בדבר: תורת הארץ ד צח. דעת תורה תנז א ד"ה ובאמת. מנחת יצחק ח קט ד"ה והנה עוד דן. חקר הלכה חלה ד עמוד תנט. פתחא זוטא שכה ד. מבית לוי חלה עמוד שנט. אך דע שיש מהם שכתבו להדיא שהוא ספק, ויש שנטיית דבריהם אינו ניתן להכרעה. ומש"כ בארון כבד כ"כ: משפטי ארץ ב טז. מחזה אליהו סו"ס קיב. וכ"מ בקנין תורה). **לְמַעֲשֶׂה:** לְכַתְּחִלָּה אֵין לְצָרְפָם בְּאֹפֶן זֶה. וְאִם בְּכָל זֹאת הִנִּיחוּ בָּאָרוֹן אוֹ כְּלִי כָּזֶה, יֵשׁ לְהַפְרִישׁ חַלָּה בְּלִי בְּרָכָה. וְאִם הִפְרִישׁוּ בְּאֹפֶן כָּזֶה, וְשׁוּב נִזְדַּמְּנוּ שֶׁמְּמֻנָּחִים בְּמָקוֹם שֶׁמִּתְחַיֵּב בְּוַדָּאוּת - צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ שׁוּב בְּלִי בְּרָכָה (כנלע"ד כיון שרבוותא טובא לא הכריעו בדבר, ואף הפוטרים י"ל דמיירי רק לחומרא שלא לצרף ולא להקל).

אֲמָנָם כְּשֶׁיֵּשׁ עוֹד סְפֵקוֹת בַּדָּבָר, כְּגוֹן: אִם מְמֻנָּחִים בְּמַדָּפִים מְחֻלָּקִים אוֹ שַׂקִּיּוֹת נִפְרָדוֹת [וּכְמוֹ שֶׁבַּאַרְנוּ מִקֹּדֶם], אוֹ שֶׁהָאָרוֹן אוֹ הַכְּלִי גְּדוֹלִים 'אַרְבָּעִים סְאָה' [וּכְמוֹ שֶׁיִּבְאַר לְהַלָּן] - אֶפְשָׁר לְהָקֵל וְלֹא לְהַפְרִישׁ חַלָּה. וּמֵאִידָךְ אִם הִנִּיחוּ אַחַר כָּךְ בְּמָקוֹם שֶׁמִּתְחַיְּבִים בְּוַדָּאוּת, חַיָּבִים לְהַפְרִישׁ חַלָּה (ראה בדברי המנח"י בכעין זה. ובקמב"ל והגריש"א ומחזה אליהו, להלן בדין המקפיא).

מתחדשים

◆ **בְּשׂוֹרָה טוֹבָה תְּדַשֵּׁן עָצֶם:** הופיע! הקונטרס המיוחד "**הליכות קודש**" **על חג החנוכה** בעריכה מחודשת עם הוספות רבות. כידוע, **'הליכות קודש'** נועד להאיר את אור המועדים באור רביה"ק באופן חי ומעשי ושווה לכל נפש, אשר נערך ביד אמן ע"י המשפיע הרה"ח ר' **אברהם יצחק קלצקי** שליט"א. להשיג בנקודות ההפצה במרכזי חסידי ברסלב. הפצה ראשית: 0533148112.

◆ **מירון שבת חנוכה תשפ"ז:** אי"ה גם השנה יתקיים התקבצות חסידי ברסלב באתרא קדישא מירון (מתחם בני עקיבא) בשבת 'זאת חנוכה', ובהשתתפות הרה"ח ר' **נתן שפירא** שליט"א מבני ברק. מחיר מסובסד לנרשמים עד יום שלישי הקרוב. לפרטים נוספים ולרשימת נציגים: 0733028167.

◆ **עדכון מטעם ארגון 'כיסופים':** עקב הביקוש העצום לנסיעה הגדולה עם הרב **דוד גבירצמן** שליט"א, אזלו המקומות מוקדם מהצפוי. אשר על כן תתקיים אי"ה נסיעה נוספת בימי הקיץ. יש לעקוב אחר הפרסומים. קו כיסופים: 0772224336.

◆ **פרוייקט השיעורים - התורה הזמנית:** להלן שיעוריו הקבועים של הגה"ח ר' **בצלאל נהרי** שליט"א: מדי יום שלישי בשעה 5:30 אחה"צ, בביהמ"ד "מאור הנצח" בירושלים. שיעור בתורה הזמנית במסלול **"תמימי דרך"** - תורה ע"א | מדי שבת קודש בשעה 3:00 אחה"צ, בביהמ"ד ברסלב זכרון ישעי', רח' רבי עקיבא 18 אלעד. שיעור בתורה הזמנית במסלול **"לטייל בתורתו"** - תורה א'. השיעורים מבוססים על ה'ביאור הליקוטים' והח"י כללים ללימוד העיון בתורות רביה"ק זיע"א.

יו"ל ע"י מכון עלה לתרופה
בכל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל:
A028080148@GMAIL.COM
פקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המערכת נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ונדיבות נכס נצחי: עלה לתרופה, בנק מרכנתיל 17, סניף 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

וְעַל כֵּן אָמַר לוֹ יַעֲקֹב (לשון של עשו) **לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ וְכוּ', כִּי אַתָּה רוֹצֶה לֵעָלוֹת לְמַעְלָה וְלוֹמַר שָׁם שִׁירָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׂמְחָה, וּבְכֵאן בָּזֶה הָעוֹלָם אַתָּה רוֹצֶה לְהַפִּיל אֶת בָּנַי בְּעַצְבוּת, וּבְרֹאשְׁךָ שֶׁעָלָה הַשַּׂחַר וְהֵם מִתְגַּבְּרִים בְּשִׂמְחַת הַמִּצְוֹת אַתָּה רוֹצֶה לֵילֵךְ מֵהֶם?! לֹא כֵן הַדָּבָר כִּי אֲנִי תּוֹפְסְךָ בְּעֵל כָּרְחֲךָ וְאֵינִי מַנִּיחֲךָ כִּי אִם בֵּרַכְתַּנִי - שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׂמְחָה... כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְהַפֵּס אוֹתְךָ בְּעֵל כָּרְחֲךָ לְהַפֵּךְ אוֹתְךָ לְשִׂמְחָה בְּחִינַת בְּרָכָה שֶׁאַתָּה בְּעַצְמְךָ תִּשְׂמְחֵנוּ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ - וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה:**

(ליקוטי הלכות, ברכת הודאה ו, כה)

יהלום

כִּי עִקַּר הַשִּׂמְחָה שֶׁהוּא הַחִיּוּת - הוּא עַל יְדֵי נְקֻדַּת הָאֱמֶת שֶׁבְּלֵב אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁנַּפְשׁוֹ יוֹדַעַת מְאֹד קְדֻשַּׁת אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּה כָּל שִׂמְחָתֵנוּ:

(שם ע"ש)